

Voorstel Gemeenteraad A

Onderwerp	Initiatiefvoorstel Tijdelijke verordening tot wijziging van de Referendumverordening Enschede 2024		
Portefeuillehouder	Barry Overink		
Organisatieonderdeel	BBE	Aangeboden aan Raad	24 mei 2024
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	2400018378

Wij stellen u voor te besluiten om:

De Tijdelijke verordening tot wijziging van de Referendumverordening Enschede 2024 vast te stellen

Inleiding en voorgeschiedenis

Sinds 9 maart 2024 is de Referendumverordening Enschede 2024 van kracht. Deze verordening is op grond van het initiatiefvoorstel van de PVV door de raad (geamendeerd) vastgesteld. Spoedig na publicatie werd de vereiste referendumcommissie ingesteld en kwam ook een eerste initiatief tot een inleidend verzoek voor een raadplegend referendum tot stand. De eerste ervaringen met de toepassing van de Referendumverordening wijzen echter op een aantal technische tekortkomingen in de toepassing van het bepaalde in de verordening. Ook rijzen vragen bij enkele juridische aspecten in de verordening en de (mogelijke) effecten. De raad heeft een duidelijke behoefte tot een integrale evaluatie van de verordening, maar pas nadat het eerste initiatief zoals inmiddels voorligt met het inleidend verzoek finaal is afgerond. Tijdens het spel worden de spelregels niet veranderd, tenzij deze ongewenst benadelend zijn. De nu opgedane en aanstaande ervaringen met dit eerste initiatief moeten worden betrokken bij deze integrale evaluatie. Dit vraagt om een heldere toevoeging aan het bestaande evaluatie artikel in de verordening, dat slechts voorzag in evaluatie aan eind van de raadsperiode.

Ondertussen doemen grote knelpunten op als gevolg van de termijnen zoals in de referendumverordening opgenomen, die ongewenste en nadelige gevolgen hebben voor de doorloop van de voorziene procedure bij een vervolg (definitief verzoek). De vermelde termijnen zijn te star en houden geen rekening met o.a. recesperiodes en onvoorziene situaties zoals de huidige met het aanhouden van behandeling van het betreffende raadsvoorstel door de raad. De raad wil voorkomen dat de initiatiefnemers van het voorliggend inleidend verzoek benadeeld worden door deze technische tekortkomingen in de verordening, en wil ook voorkomen dat de raad zelf hierdoor benadeeld wordt. Dit vraagt dus om een technische wijziging van de Referendumverordening op de korte termijn.

Om te benadrukken dat deze wijzigingen niet gelijk staan aan mogelijke bijstellingen ná evaluatie, wordt het tijdelijke karakter van deze wijzigingsverordening expliciet onderbouwd in het artikel 5. Doel is dat het voorliggende initiatief met het inleidend verzoek niet benadeeld wordt door deze wijzigingen, en de ervaringen met dit eerste initiatief juist volledig betrokken kunnen worden bij een integrale evaluatie na afloop. Tussentijds overleg over toepassing van de wijzigingen tussen commissie en initiatiefnemers is dan ook gewenst en wordt expliciet mogelijk gemaakt. Ondertussen worden geen nieuwe inleidende verzoeken mogelijk gemaakt, vooruitlopend op de evaluatie. Dit om eerst te leren en verbeteren, alvorens dezelfde problemen ten tweede male te moeten ervaren met nieuwe initiatieven. Hiertoe wordt de mogelijkheid tot het indienen van nieuwe inleidende verzoeken gepauzeerd, door het – tijdelijk tot na evaluatie – laten vervallen van de twee artikelen die daarop zien.

Publieksvriendelijke samenvatting

Het eerste inleidende verzoek voor een raadplegend referendum ligt voor. Er zijn knelpunten gesignaleerd in de toepassing van de referendumverordening die op korte termijn technisch gerepareerd moeten worden. Ook wenst de gemeenteraad een integrale evaluatie van de eerste ervaring met toepassing van deze verordening n.a.v. het eerste initiatief, alvorens een nieuw initiatief genomen wordt. Daarom drukt de raad, in afwachting van de noodzakelijke evaluatie, tijdelijk op de 'pauzeknop' voor nieuwe inleidende verzoeken.

De gemeenteraad wordt ook voorgesteld om de bestaande referendumverordening op het punt van termijnen technisch te repareren, en aan te vullen met de bepaling dat er een integrale evaluatie komt na afloop van het eerste initiatief. De 'pauzeknop' voor nieuwe initiatieven bestaat uit het tijdelijk laten vervallen van de twee artikelen die een inleidend verzoek tot referendum mogelijk maken. De tijdelijkheid is in de voorgestelde verordening gekoppeld tot aan het moment van evaluatie van de ervaringen n.a.v. het eerste initiatief door de raad; de referendumverordening inclusief deze tijdelijke wijzigingen worden door de raad na afloop van het eerste initiatief geëvalueerd en deze zal dan *integraal* beoordeeld en bijgesteld worden indien gewenst.

Argumenten

De raad wil de technische problemen rondom de bepalingen over termijnen in de verordening op korte termijn repareren voordat deze leiden tot onhaalbare en/of onredelijke toepassing. Met oog op het voorliggende inleidend verzoek kan daarmee niet gewacht worden tot moment van integrale evaluatie. Die integrale evaluatie is echter wel nodig, en dat vergt ook een goede voorbereiding en afstemming met meerdere gremia. Zo heeft de referendumcommissie vanuit zijn taak een belangrijke adviesrol, maar zal ook het college vanuit zijn rol bijdragen aan deze integrale evaluatie.

De technische aanpassingen die op korte termijn nodig zijn worden daarom nu reeds in deze verordening opgenomen, maar zullen slechts tijdelijk werken tot aan moment van integrale evaluatie en bijstelling door de gemeenteraad. Dit vindt niet eerder plaats dan nadat het eerste initiatief dat nu loopt finaal is afgerond, en ondertussen kunnen nieuwe inleidende verzoeken niet eerder plaats vinden dan ná deze integrale evaluatie door de raad. Dit alles vanuit oogpunt van de doelen die de raad nastreeft met de referendumverordening, de juridische kwaliteit en een redelijke, werkbare en haalbare toepassing van de verordening.

Kosten en financiële dekking van het voorstel

Het vaststellen van deze Tijdelijke verordening van de Referendumverordening Enschede 2024 heeft geen financiële consequenties.

Afweging en alternatieven

De voorgestelde en gewenste wijzigingen van de Referendumverordening kunnen niet anders dan via een verordening worden geregeld, aangezien deze op korte termijn (na publicatie) verbindend moeten zijn. Er is dus geen voorliggend alternatief.

Communicatie

Publicatie vindt op de gebruikelijke wijze plaats. Er vindt nader overleg met de initiatiefnemers plaats door de commissie indien van de wijziging in de bepalingen over termijnen gebruik gemaakt zal worden. Zodra de integrale evaluatie bij de raad voorligt zal deze betrokken worden in de reguliere aankondigingen en publicaties van de gemeenteraad.

Bijlagen

1. Tijdelijke verordening tot wijziging van de Referendumverordening Enschede 2024